

YOSHLAR ORASIDA MILLIY LIBOSLARGA QIZIQISHNI OSHIRISHNING DIZAYNDAGI ROLI

Raximova Kamola G'ayratovna
Normamatova Sevinch Yo'ldosh qizi

raximovakamola96@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19679406>

ARTICLE INFO

Qabul qilindi: 16-aprel 2026 yil
Ma'qullandi: 18- aprel 2026 yil
Nashr qilindi: 21- aprel 2026 yil

KEY WORDS

milliy libos, dizayn, yoshlar,
madaniy identitet,
zamonaviylashtirish, raqamli
texnologiyalar.

ABSTRACT

Ushbu maqola yoshlar orasida milliy liboslarga qiziqishni oshirishda dizaynning ahamiyatini o'rganadi. Globallashuv sharoitida milliy qadriyatlarni saqlash va yoshlar ongiga singdirish muhim masala hisoblanadi. Zamonaviy dizayn, marketing, ta'lim va raqamli texnologiyalar milliy liboslarni jozibador, qulay va estetik ko'rinishda namoyish etishga yordam beradi. Shu orqali yoshlar madaniy merosga yaqinlashadi, o'zligini anglashi va milliy identitetini mustahkamlashi ta'minlanadi.

Globallashuv sharoitida milliy qadriyatlarni saqlab qolish va yoshlar ongiga singdirish masalasi dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. O'zbek milliy liboslari xalqning madaniy merosi, tarixiy xotirasi va estetik dunyoqarashining yorqin ifodasidir. Ammo zamonaviy modaning jadal o'zgarishi, chet brendlarning ommalashuvi ba'zan yoshlarning milliy kiyimga bo'lgan qiziqishining pasayishiga olib keladi. Shu nuqtai nazardan dizayn sohasi, ayniqsa libos dizayni, yoshlar orasida milliy kiyimni qayta targ'ib qilishda muhim o'rin tutadi.

Zamonaviy dizayn milliy liboslarimizga juda katta ta'siri ko'rsatmoqda, bugungi kunda dunyo modasi "etnik uslub" va "eko-dizayn" kabi yo'nalishlarga tobora ortib borayotgan talab bilan tanilmoqda. O'zbekistonning atlas, adras, beqasam, kashtachilik va zardo'zchilik kabi an'anaviy matolari va amaliy san'atimiz dizaynerlar uchun noyob ilhom manbai bo'lib xizmat qilmoqda. Zamon talabi asosida ishlab chiqilgan milliy liboslar, kundalik hayotda qulay bo'lishi, minimalistik shaklga ega bo'lishi va zamonaviy rang uyg'unliklari bilan boyitilishi yoshlarning qiziqishini oshirishning samarali omili hisoblanadi.

Ayniqsa oxirgi yillarda o'zbek dizaynerlarining xalqaro podiumlarda ko'rinish berishi natijasida milliy liboslarning nufuzi oshmoqda. Bu esa yoshlarning milliy kiyimga munosabatini ijobiy tomonga o'zgartirmoqda.

1-rasm. Lali Fazilovaning 2025-yil Parijda Haute Couture sahnasidagi kolleksiya namoyishi

Dizayn nafaqat kiyim yaratish, balki uni jamiyatga to'g'ri yetkazish jarayonini ham o'z ichiga oladi. Marketing ishlari, brend konsepsiyasi va vizual ko'rinish yoshlar e'tiborini o'ziga jalb etadigan asosiy vositalar bo'lib xizmat qiladi.

Yoshlar e'tiborini o'ziga jalb etishda quyidagi samarali omillari mavjud:

- milliy kiyinishga oid ijtimoiy tarmoqlardagi challenge va trendlar
- mashhur blogerlar va san'atkorlarning milliy libosda chiqishlari
- yoshlar brendlari tomonidan modernlashtirilgan milliy kolleksiyalar
- mahalliy fashion-week tadbirlarida milliy yo'nalishdagi kolleksiyalarning ko'payishi va boshqalar.

Bugun yoshlar ko'proq vizual ma'lumot oladigan avlod ekanligi sababli milliy libosning dizayni zamonaviy vizual estetika bilan uyg'un bo'lishi zarur.

Ta'lim jarayoniga dizayn va milliy liboslarni uyg'unlashtirish bu alohida mavzu hisoblanadi, O'zbekiston oliy ta'lim muassasalarida "Libos dizayni", "An'anaviy matolar texnologiyasi", "Kostyum tarixi", va "Milliy liboslar tarixi" kabi fanlarning o'qitilishi yosh mutaxassislarning professional yondashuvini kuchaytirmoqda. Talabalar amaliy mashg'ulotlar

davomida, milliy naqshlarni zamonaviy liboslarga moslashtirish, mintaqaviy kiyim farqlarini o'rganish, atlas, adras matolar bilan tajriba o'tkazish va ekologik va innovatsion yondashuvlardan foydalanish imkoniyatiga ega bo'lmoqda. Bu yosh dizaynerlar orasida milliy kiyimga va milliy aksessuarlarga bo'lgan qiziqish va ijodiy ishtiyoqni kuchaytiradi.

2-rasm. Milliy aksessuarlar

Milliy aksessuarlar - nafaqat moda elementi, balki madaniy merosning ajralmas qismi. Ular to'qimachilik, kashtachilik, metall ishlov berish va boshqa hunarmandchilik san'atlarining an'anaviy ko'rinishi bo'lib, xalqning tarixiy, ijtimoiy va diniy qadriyatlarini ifodalaydi. Masalan, O'zbekistonda milliy libos va aksessuarlar (sumka, bosh kiyim, zargarlik) hunarmandchilik bilan chuqur bog'langan. Milliy-madaniy merosni saqlash va tiklash bo'yicha jamoat fondlari faol: O'zbekiston "Oltin meros" xayriya jamiyati milliy hunarmandchilikni rivojlantirishga katta e'tibor beradi.

Milliy liboslar psixologik va ijtimoiy ahamiyatga ega. Milliy libos nafaqat kiyim, balki milliy - madaniy o'zlik belgisi hamdir. Yoshlar milliy libos kiyish orqali:

- o'zligini anglaydi,
- madaniy ildizlari bilan bog'lanadi,
- o'ziga ishonchi ortadi,
- bayram va an'anaviy marosimlarda o'ziga xos obraz yaratadi.

Psixologik tadqiqotlarga ko'ra, milliy kiyim kiygan yoshlarning o'zini qadrlash darajasi oshishi kuzatilgan (bu turdagi xulosalar zamonaviy ijtimoiy psixologiya tadqiqotlarida ko'p uchraydi).

Demak, zamonaviy dizayn orqali yoshlarni milliy libosga qayta jalb qilish - ijtimoiy o'zlikni mustahkamlashning muhim vositasidir.

Endi raqamli dizayn va texnologiyalarning roli haqida so'z yuritamiz. Bugungi raqamli texnologiyalar milliy libos dizaynida yangi imkoniyatlar yaratmoqda:

- 3D-modellashtirish orqali milliy naqshlarni qayta ishlash
- AR/VR yordamida virtual ko'rgazmalar yaratish
- raqamli kashtachilik dasturlari
- online kolleksiya yaratuvchi platformalar

Bu esa yoshlarning texnologiyaga qiziqishi orqali milliy liboslarga bo'lgan e'tiborini oshiradi.

Demak yuqoridagilardan mulohazalardan kelib chiqib shuni aytish mumkinki, yoshlar orasida milliy liboslarga qiziqishni oshirishda dizayn juda muhim rol o'ynaydi, chunki zamonaviylashtirilgan, qulay va estetik ko'rinishga ega milliy liboslar yoshlarning didiga mos keladi. Bugungi yoshlar moda, uslub va qulaylikni birinchi o'ringa qo'yadi. Shuning uchun dizaynerlar an'anaviy atlas, adras, kashtalar va naqshlarni zamonaviy shakllar, minimalistik kesimlar va trend ranglar bilan uyg'unlashtirib, yoshlar uchun jozibador ko'rinish yaratmoqda.

Xulosa o'rnida yoshlar orasida milliy liboslarga qiziqishni oshirishda dizayn muhim rol o'ynaydi. Zamonaviylashtirilgan, qulay va estetik ko'rinishga ega milliy liboslar yoshlarning didiga mos keladi, ularni moda, uslub va qulaylik talablari bilan qamrab oladi. Shu bilan birga marketing, brending, ta'lim va raqamli texnologiyalar milliy kiyimlarni jamiyatga muvaffaqiyatli yetkazish va yoshlar e'tiborini jalb qilishning samarali vositalari sifatida xizmat qiladi. Milliy liboslar yoshlarning o'zligini anglashi, madaniy ildizlari bilan bog'lanishi va milliy identitetini mustahkamlashi uchun ijtimoiy va psixologik ahamiyatga ega. Shuning uchun

dizayn sohasi milliy merosni zamonaviy talablarga moslashtirib, yosh avlodga jozibador va funksional ko'rinishda taqdim etishda asosiy vosita hisoblanadi. Natijada yoshlar madaniy qadriyatlarni qadrlash va milliy libosga bo'lgan qiziqishni oshirish orqali milliy g'urur va o'zlikni rivojlantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Raximova Kamola G'ayratovna Baynazarova Lobar Hamdam qizi "ESTETIKA REKLAMANIING INSON HAYOTIDA O'RNI VA AXAMIYATI" EURASIAN JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCH UIF = 8.1 | SJIF = 7.899 page 53-60 <https://doi.org/10.5281/zenodo.14059830>
2. Rakhimova Kamola Gayratovna "CREATING A RANGE OF MODERN CLOTHES FOR GIRLS" American Journal Of Applied Science And Technology page 13-18 Volume 04 Issue 07-2024 <https://www.theusajournals.com/index.php/ajast/article/view/3340>
3. Rakhimova Kamola Gayratovna, Baynazarova Lobar Xamdam qizi, "ANALYSIS OF STYLE TYPES OF CLOTHES" American Journal Of Applied Science And Technology page 35-40 Volume 04 Issue 07-2024
4. Rakhimova Kamola Gayratovna Choriyeva Sabina Anvarovna Normamatova Sevinch Yuldosh kizi "MILLIY LIBOSLARDA RANG TANLASH PSIXOLOGIYASI VA DIZAYN ASOSLARI" EURASIAN JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCH IF = 9.3 ISSN 2181-2020, 5(10), 125-130, 2025. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17394445>
5. Raximova, K., Boltayeva, I., & Jumayeva, S. (2025). "MILLIY MOTIVLARNING ZAMONAVIY MODA DIZAYNIDAGI TALQINI" EURASIAN JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCH IF = 9.3 ISSN 2181-2020, 5(10), 137-141, 2025. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17394538>
6. Raximova K. ., & Boltayeva I. . (2025). MODANING YOSHLAR DUNYOQARASHI VA IJTIMOIIY HAYOTIDAGI O'RNI. Yevrosiyo Ilmiy Tadqiqotlar Jurnal, 5(9), 81-85. Retrieved from <https://in-academy.uz/index.php/ejar/article/view/59945>. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17152052>
7. Raximova K., & Boltayeva I. (2025). DIZAYNNING DUNYO USLUBLARIDAGI O'RNI. Yevrosiyo Ilmiy Tadqiqotlar Jurnal, 5(9), 86-90. Retrieved from <https://inacademy.uz/index.php/ejar/article/view/59946>. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17152422>